

Ako naučiť dieťa s autizmom komunikovať pomocou upraveného posunkového jazyka.

Mgr. Ivana Trellová, BCBA
Srdce Autizmu o.z.

Deti, ktoré ešte nerozprávajú, sú často veľmi frustrované a vyskytuje sa u nich veľa krát problémové správanie, ktoré je výsledkom toho, že nemôžu požiadať o to, čo chcú. Naopak rodič môže byť frustrovaný správaním, aké ich dieťa má pri vyjadrovaní svojich potrieb. Používanie posunkového jazyka môže pomôcť dieťaťu rozvíjať komunikáciu. Môže mu poskytnúť spôsob, ako vyjadriť svoje potreby, ktoré nemusia vyjadrovať plačom alebo záchvatmi hnevu, a tak postupne eliminujú frustráciu a podporujú efektívnu komunikáciu.

Posunky sú výborná forma komunikácie u ranných študentov, ktorí nerozprávajú. Jedným z dôvodov je, že posunky sú „prenosné“ a dieťa ich má stále so sebou, na rozdiel od výmenných obrázkov, kde dieťa musí myslieť na to, aby si ich zobralo všade kam ide.

Dvoj – troj ročné dieťa je stále v pohybe, obľubuje aktivity ako skákanie, točenie, šteklenie alebo behanie. Sú to aktivity, ktoré sa ťažšie vyjadrujú obrázkom a pri ktorých sa stráca prirodzenosť a zábava, ak dieťa musí nájsť knihu s obrázkami a vyhľadať obrázok ak chce v aktivite pokračovať.

Používanie posunkov u nevokálnych detí zvyšuje akceptáciu fyzických promptov (pomoci) a zlepšuje zručnosť imitovať. Výskum ukázal, že ak je znak sprevádzaný hovoreným slovom, zlepšuje sa aj vokalizácia.

Ako naučiť dieťa, ktoré nerozpráva posunky?

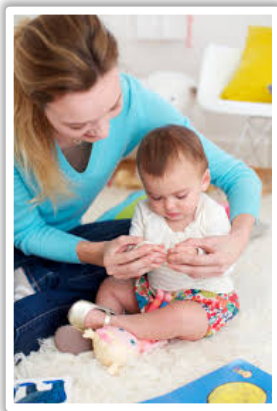

1. Nasledujte motiváciu dieťaťa

Zaznamenávajte si všetko, čo Vaše dieťa chce počas dňa. Najlepšie je si dať čistý papier na chladničku a zapisovať všetko, o čo Vaše dieťa prejaví záujem (od predmetov – lyžicu, loptu; cez aktivity – maľovať, hrať sa s vodou; až po činnosti – otvor, čítaj a pod.). Dôležitá je pri tom **motivácia!**

2. Naučte dieťa jednoduchou cestou ako si vyžiadať to čo chce

Začnite s učením troch až piatich nových posunkov. Začnite s niečím, čo si dieťa často pýta a čo veľmi chce, aby ste mali množstvo príležitostí na učenie. Môže to byť vláčik, autíčko, džús, chrumka, hore (na ruky), točiť, hojdať a iné.

3. Ak dieťa potrebuje pomoc pri používaní posunku, poskytnite mu ju

Deti sa učia komunikovať imitovaním iných. Ak niekto pomenuje predmet, dieťa to po nich zopakuje. Ak niekto ukáže posunok, dieťa po nich pohyb imituje. Zo začiatku, však budete musieť pomôcť dieťaťu ukázať posunok, tým, že ho budete fyzicky viesť. Zoberiete jeho ruky a pomôžete mu posunok ukázať. Nezapudnite mu hneď dať čo si pýta!

4. Ak dieťa urobí chybu, hneď ju opravte

Je dôležité nedaj dieťaťu čo chce, ak použije nesprávny posunok, alebo použije viac posunkov naraz. Ale skôr ho hneď opravte a pomôžte ukázať správny posunok.

5. Podporte u dieťaťa používanie posunkov samostatne bez pomoci

Pri učení komunikácie pomocou posunkov, odstráňte svoju pomoc (prompty) čo najrýchlejšie. Odstraňovanie pomoci by malo byť systematické, ale rýchle.

6. Nadšene pochváľte dieťa ak použije samostatný posunok

Výskajte od radosti, zdvihnite dieťa na ruky, objímte ho! To všetko naznačí dieťaťu, že práve urobilo niečo dobré. Uistite sa, že ak dieťa komunikuje samostatne čo chce, tak dostáva viac vecí, aktivity na dlhší čas alebo vo väčšom rozsahu.

7. PRAKTIZOVAŤ! PRAKTIZOVAŤ! PRAKTIZOVAŤ!

Počas dňa, poskytnite veľa príležitostí na to, aby dieťa komunikovalo. Využite aktivity ako je prechádzka v parku, jedenie, kúpanie, hra na ihrisku, na podporu komunikáciu. Nezabúdajte však, že Vaša interakcia s dieťaťom, aj keď ho učíte komunikovať, musí byť prirodzená a zábavná.

Kde sa inšpirovať a nájsť posunky?

- ⇒ Knihy alebo webstránky [Baby Sign Language](#)
- ⇒ Webstránky s posunkovým slovníkom [Slovník](#)
- ⇒ alebo posunky vyhľadajte na [YouTube](#)

Zdroj:

- https://marybarbera.com/files/Blog-Cheatsheet-Sign-Language.pdf?inf_contact_key=f60adeee9f6dee90f35fb085fa7c5934
- <https://www.yourmodernfamily.com/7-steps-teach-child-autism-communicate-using-adapted-sign-language/>